

La Bastida de la Marenda

Se va publicar, ja fa alguns anys, una novel·la meva, escrita en francès, intitulada *La Bastide sur Mer*. El títol català podria ser *La Bastida de la Marenda*. Aquesta història comença amb una frase escrita el dia d'un enterrament d'una bèstia meva a Cervera de la Marenda. La inspiració va venir en eixir d'aquell cementeri encimbellat en un penya-segat que domina el mar. Era un dia de calma de fi de primavera.

Diu aquesta frase: "Eixint de l'església, sota el portal, la família espera que el capellà acabi la seva benedicció. Immòbil, algunes files enrere, primer de tot ha vist el cel. El cel blau. I dins d'aquest cel, una gavina desvergonyida respon a les lletanies incomprensibles." Se tracta d'un minyó, jove, seductor, un bri perdulari, que va sol, passejant-se allà on el port el vent. Un dia, un home amb cotxe li proposa d'acompanyar-lo cap al seu poble. Accepta. La carretera per arribar-hi s'anirà fent estreta amb giravolts, pujades i baixades sense fi. Així, en arribaran a un poble penjat enmig de roques i penyateguers dalt del mar, envoltat de muntanyes resseques amb bauços i afraus, ha pogut llegir, el nom a l'entrada: La Bastida de la Marenda. El xofer el deixa davant de l'església tocant el cementeri on té lloc una cerimònia: un enterrament. Acabat l'ofici, uns membres de la comitiva el conviden a casa per celebrar i recordar el difunt. Llavors la història de la novel·la explica com, d'aquest nouvingut, se n'encarregarà la gent del poble. Tindrà experiències amoroses, sexuals, tant femenines com masculines. La gent gran li durà noves amistats. I quan voldrà anar-se'n de por de trobar-se presoner d'una cosa que li escapa, poc que podrà, ja que uns temporals enormes hauran desgavellat carreteres i camins. La novel·la s'acaba amb l'organització de la festa major. De primer un àpat de

Miquel Arnaudies,
artista pintor i
escriptor, president
del Centre Cultural
Català del Vallespir

germanor amb el discurs llarguíssim i hermètic del cap de consistori en el qual al·ludeix a l'autarquia de La Bastida de la Marenda. Després hi haurà una processó estranya de la Verge Maria, més pagana que sagrada, que acaba penjada i negada dins la mar. Al final, una bacanal, on el principal protagonista acaba despullat, lligat a un tòtem i perforat de fletxes com Sant Sebastià martiritzat.

Quina anàlisi se pot fer d'aquesta novel·la? En quatre punts:

1. Simbòlica de la mar o el mar i la muntanya. La mar és aigua. L'aigua és placenta, és la mare. La mar és profunditat, és el món de l'inconscient, de l'infinit, de la por. La muntanya és erecció, és elevació cap al cel insondable. Aquests dos elements porten, ho volguem o no, influència sus la personalitat de cadascú. D'una manera científica, Fernand Braudel diu que és la Mediterrània (amb les seves costes rostes obligant el pagès a ser tossut per empedrar feixes que porten oliveres, ametllers, vinyes, amb la seva mar i els seus pescaires que s'espavilaren per mor de construir barques adaptades a llur pesca...) que fa els mediterranis.

2. Psicologia del personatge. La seva construcció íntima va lligada a una moral cristiana amb prepotència del bé i del mal, conscient o inconscient, que li porta culpabilitat. Les raons de tal estat són múltiples: homosexualitat mal assumida, abandó del pare i/o de la mare, inadaptació social... Així esdevé passiu, accepta el seu destí. Has nascut, ets responsable d'allò que fas, d'allò que no fas. Aquesta sentència t'ha de fer acceptar el teu jugament. El jueu accepta el seu destí. El català accepta la dominació que li fa perdre l'autoestima.

3. Psicologia de la comunitat, del grup col·lectiu. Per poder existir en o amb harmonia, el poble tancat sus ell mateix ha de superar els propis instints, les individualitats. La força del col·lectiu portarà a l'enfocament d'un boc emissari. Sense ell, no hi ha unitat de/del poble.

4. Paral·lel entre el viscut del poble català i la manera de ser dels espanyols.

La Catalunya republicana és conscient de la seva identitat, tant individual com col·lectiva. Cadascú de nosaltres porta la consciència del que és/som i del que vol/volem ser. El nostre poble vençut, derrotat, no té pas altra alternativa que la de sotmetre's al ritual del vencedor, que

emprèn, cada dia més i amb més violència, un procés d'assimilació, de destrucció. Alguns partits polítics d'avui, amb llur insistència de voler pactar amb l'enemic, són il·lustració d'aquesta síndrome d'Estocolm.

Espanya centralitzada és un col·lectiu monàrquic, que molseix Catalunya per poder sobreviure. Sacrificar un poble per ella poder existir. El nostre alliberament és possible. El nostre poble ho té clar i nos en dona les proves cada dia. Hem de ser cofois d'ésser militants davant injustícies, intoleràncies i repressions.

En conclusió, la meva ponència, literària més que científica, comença a Cervera de la Marenda, entre mar i muntanya. És la meva manera personal d'enfocar el tema de la nostra trobada a Sureda, *Pirineus Mediterranis*, és la meva manera de dir com la ficció, el poder imaginatiu de la creació, fa de palanca entre la nostra realitat humana i la nació a la qual volem pertànyer, la nostra. La catalana.

